

Психологічні фактори визначають ставлення індивідів, соціальних груп і суспільства загалом до проблем забезпечення продуктами харчування і діють через традиційні стереотипи споживчої поведінки, які можуть як гальмувати розвиток національних агропромислових комплексів відповідних держав, так і сприяти зростанню рівня продовольчої безпеки шляхом формування попиту на відповідні групи товарів [2].

Отже, регіональна продовольча безпека займає центральне місце у системі регіональної економічної безпеки. Початковий етап її формування вимагає створення системи моніторингу, на яку покладається завдання визначення фактичного її стану, прогнозування внутрішніх та зовнішніх загроз продовольчої безпеки. На цій основі розробляються заходи щодо локалізації та нейтралізації негативних факторів, що впливають або можуть у майбутньому вплинути на зниження рівня безпеки. Система моніторингу регіональної продовольчої безпеки зосереджується на наступних напрямках: агропродовольче виробництво, продовольчий ринок, споживання продовольства, харчування населення, якість та безпека продовольства.

Література:

1. Гойчук О.І. Продовольча безпека: теорія, методологія, проблеми. Економіка сільського господарства і АПК. 2004. 42 с
2. Пабат О.В. Продовольча безпека як складова економічної безпеки держави. Економіка АПК. 2010. № 12. С. 86-90

ОЦІНКА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА НА УКРАЇНІ НА ОСНОВІ ГЛОБАЛЬНИХ РЕЙТИНГІВ

Ніколайчук О.А., к.е.н.

*Донецький національний економічний університет
імені Михайла Туган-Барановського*

Підприємництво є невід'ємним елементом функціонування конкурентної ринкової системи господарювання. Тому функціонування в Україні конкурентного середовища неможливо без розвитку підприємництва, яке є найбільш динамічним сектором в структурі економіки країни.

Дослідження існуючих проблем і пошук ефективних шляхів розвитку бізнесу на Україні освячується в роботах багатьох вчених: Ю. Бажала, З. Варналія, В. Гейця, В. Диканя, с.Маринин, О.Полякова, Л. Сімків, А. Толстова, А. Чухна та ін. Однак незважаючи на важливість проведених досліджень, в умовах глобалізації сучасне функціонування підприємництва знаходиться під впливом багатьох чинників, що доводить необхідність подальшого вивчення тенденцій і перспектив їх розвитку.

Метою дослідження є аналіз і порівняння найбільш важливих тенденцій розвитку підприємництва в Україні, що визначають їх місце в європейській і світовій спільноті.

Для визначення основних параметрів розвитку підприємництва на Україні проаналізуємо ключові індикатори підприємницької діяльності. В Україні кількість суб'єктів малого та середнього підприємництва у загальній кількості підприємств в 2017 р. складає 85%, що приблизно дорівнює показникам ЄС-28 [1, 2]. Частина малих і середніх підприємств становить 14,2% і 4,9% від загальної кількості. Однак на середніх підприємствах України зайнята значно більша частина зайнятих – 45,2% від загальної кількості. Внесок мікро і малих підприємствах становить лише 16,8% доданої вартості. 52% суб'єктів малого і середнього підприємництва на Україні працює в сфері оптової та роздрібної торгівлі, ремонті автотранспортних засобів і тільки 7% в промисловості [2].

Проведемо оцінку підприємництва на Україні на основі глобальних рейтингів, які оцінюють рівень конкурентоспроможності, підприємницької активності і стану конкурентного середовища країни.

Так, за оцінками GEDI-2018 (Глобальний індекс підприємництва і розвитку (The Global Entrepreneurship & Development Index (GEDI)), Україна займає сімдесят третє місце серед 137 країн світу і тридцять третє місце в європейському регіоні [3]. У порівнянні з іншими європейськими країнами і з середніми показниками в світі Україна має надзвичайно низькі показники за такими позиціями: підтримка підприємництва в суспільстві, готовність підприємців ризикувати, рівень конкуренції, можливості для започаткування бізнесу та продукування інновацій.

Doing Business вимірює аспекти регулювання, що впливають на 11 сфер життя бізнесу. За даними Міжнародної фінансової корпорації та Світового банку, в 2018 рік Україна посідає 76 місце серед 190 країн за показниками легкості ведення бізнесу [4]. У порівнянні з іншими країнами в світі Україна має надзвичайно слабкі позиції за такими індикаторами: підключення до електропостачання (128 позиція); дозвіл неплатоспроможності (149 місце); міжнародна торгівля (119 місце); забезпечення виконання контрактів (82 місце); захист міноритарних інвесторів (81 позиція).

Згідно з опитуванням експертів Світового економічного форуму, найбільш проблемними факторами в Україні були інфляція, корупція, нестабільність політики, податкові ставки, нестабільність уряду, доступ до фінансів, неефективна державна бюрократія, регулювання в іноземній валюті, неадекватно освічена робоча сила і обмежувальні трудові норми,

Україна в 2017-2018 році має 81 позицію серед 137 країн за рейтингом Глобальної конкурентоспроможності Всесвітнього економічного форуму [5]. Серед 12 показників глобальної конкурентоспроможності країни Україна має хороші оцінки в сфері вищої освіти та професійної підготовки (5,1 балів і 35 місце серед 137), за розміром ринку (4,5 бали і 47 місце), а також в галузі охорони здоров'я та початкової освіти (6 балів і п'ятдесят третя позиція). Але погано розвинені позиції в розвитку фінансового ринку (3,1 бала, 120-е місце), ефективності товарного ринку (4 бали, 101-е місце), ефективності установ

(3,2 бала, 118-е місце), складності бізнесу (3, 7 і 90-е місце) і технологічної готовності (3,8 і 81-е місце).

Аналіз основних тенденцій розвитку підприємництва в Україні показав, що за кількісними параметрами цей сектор економіки практично відповідає загальноєвропейським тенденціям. Але країна стикається з важливими проблемами, в тому числі роботою інститутів, складністю бізнесу, технологічною готовністю, продукуванням інновацій. Діагностика факторів, які перешкоджають розвитку підприємництва, підтвердила істотну залежність від корупції, державної бюрократії, податкових ставок, доступу до фінансів, державної нестабільності і нестабільність політики. Основними завданнями держави щодо регулювання і підтримки підприємництва в Україні мають стати формування прозорої економічної системи господарювання, яка б включала зрозумілу систему взаємовідносин бізнесу з державними інститутами, ліквідацію корупції, максимальне спрощення умов ведення бізнесу, прозорі та стабільні податки, доступні кредити.

Література:

1. Annual Report on European SMEs 2016/2017 [Electronic resource]. – Access mode: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/26563/attachments/1/translations/en/.../native>. – Title from screen.

2. Державний комітет статистики України. Показники діяльності підприємств за розміром [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>. – Заголовок з екрану.

3. The Global Entrepreneurship & Development Index (GEDI) [Electronic resource]. – Access mode: <http://thegedi.org/2018-global-entrepreneurship-index>. – Title from screen.

4. Doing business 2018 [Electronic resource]. – Access mode: www.doingbusiness.org. – Title from screen.

5. The Global Competitiveness Index 2017-2018 [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2017-2018>. – Title from screen.

КОРПОРАТИВНЕ МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ: ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

*Онiсiфорова В.Ю., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

В умовах реалізації медичної реформи в Україні подальшого поширення набуває таке явище, як корпоративне медичне страхування, тобто добровільне медичне страхування роботодавцем колективу найманих працівників. Така тенденція, безумовно, є позитивною і створює умови для підвищення рівня якості медичного обслуговування населення України.